

**ЗАКЛАД ПРОФЕСІЙНОЇ ОСВІТИ
«ДНІПРОВСЬКИЙ ПРОФЕСІЙНИЙ ТЕХНОЛОГІЧНИЙ КОЛЕДЖ»**

ЗАТВЕРДЖУЮ

Заступник директора
навчально-методичної роботи
ЗПО «Дніпровський ПТК»

« ____ »

2026 р.

**МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ
ДО ВИКОНАННЯ ІНДИВІДУАЛЬНИХ ЗАВДАНЬ**

з дисципліни
**«ОРГАНІЗАЦІЯ І ПЛАНУВАННЯ ПІДПРИЄМСТВ (В
АВТОТРАНСПОРТІ)»**

Рівень освіти: Фахова передвища освіта

ОПС: Фаховий молодший бакалавр

Галузь знань: 27 Транспорт - J Транспорт та послуги

Спеціальність: 274 Автомобільний транспорт - J8

Автомобільний транспорт

Освітньо-професійна програма - "Обслуговування та ремонт
автомобілів і двигунів"

Викладач Юлія ПУСТОВОЙТ

ВСТУП ТА ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

Самостійна робота здобувача (СРС) та виконання індивідуальних завдань є невід'ємною складовою освітнього процесу з дисципліни «Організація і планування підприємств (в автотранспорті)». Згідно з робочою програмою, на самостійну роботу відведено **34 години**.

Мета індивідуальних завдань — поглиблення теоретичних знань, набуття навичок інженерно-економічного аналізу, розрахунку експлуатаційних та фінансових показників, а також розвиток підприємницького мислення, орієнтованого на сферу автосервісу.

Компетентності, що формуються:

- Здатність організовувати ефективну виробничу діяльність об'єктів автомобільного транспорту (СК 9).
- Здатність організовувати підприємницьку діяльність в системі автомобільного транспорту (СК 12).
- Знати та застосовувати техніко-економічні показники роботи рухомого складу (РН 8).

Структура індивідуальної роботи

Індивідуальна робота складається з двох основних блоків:

1. **Поточні тематичні завдання:** 14 коротких розрахункових, аналітичних та творчих завдань, що відповідають темам лекційного та практичного матеріалу. Вони виконуються безпосередньо у цьому робочому зошиті.
2. **Основний індивідуальний проєкт:** Розробка комплексного бізнес-плану власного об'єкта автомобільного транспорту (СТО, шиномонтаж, логістична компанія). Вимоги до проєкту наведені в кінці посібника.

Критерії оцінювання та академічна доброчесність

За виконання самостійної роботи здобувач може отримати **до 30 балів** (із 100 загальних балів за курс):

- Від 25 до 30 балів — за якісно розроблений індивідуальний проєкт (бізнес-план) з урахуванням реальних ринкових цін та правильно обраної системи оподаткування.
- До 15 балів — за виконання тематичних розрахункових та аналітичних завдань у цьому зошиті.

Політика академічної доброчесності: Усі розрахунки та бізнес-проєкти мають виконуватися самостійно. Використання штучного інтелекту (ШІ) допускається лише для збору аналітичних даних (наприклад, маркетингового аналізу ринку), але категорично заборонено для генерації готових економічних розрахунків чи плагіату висновків.

МОДУЛЬ 1. ОРГАНІЗАЦІЯ АВТОТРАНСПОРТНОГО ВИРОБНИЦТВА

Тема 1. Автотранспортне підприємство як виробнича система

Завдання 1. Аналітичне есе (СРС: 2 год)

Підготуйте коротке аналітичне есе на тему: «Роль сучасних СТО у забезпеченні екологічної безпеки та мобільності у місті». Опишіть, як підприємства автосервісу можуть інтегрувати принципи сталого розвитку (наприклад, утилізація шин, олив) та сприяти створенню інклюзивного, безбар'єрного середовища для клієнтів та працівників (осіб з інвалідністю, ветеранів).

Напишіть ваше есе тут...

Тема 2. Організація процесів ТО і ПР автомобілів

Завдання 2. Нормативна база ТО (СРС: 2 год)

Опрацюйте «Положення про технічне обслуговування і ремонт дорожніх транспортних засобів автомобільного транспорту» (Наказ Мінтрансу №102). Заповніть таблицю базових нормативів періодичності технічного обслуговування (у кілометрах пробігу) для різних типів транспортних засобів.

Тип транспортного засобу	Періодичність ТО-1 (км)	Періодичність ТО-2 (км)
Легкові автомобілі		
Автобуси		
Вантажні автомобілі (від 5,0 до 8,0 т)		

Тема 3. Виробнича програма АТП: сутність та методика розрахунку

Завдання 3. Коригування нормативів пробігу (СРС: 2 год)

Згідно з нормативними документами, базовий пробіг до ТО коригується за допомогою коефіцієнтів K_1, K_2, K_3, K_4, K_5 . Формула: $L_{ТО(скор)} = L_H \times K_1 \times K_3$. Заповніть таблицю, вказавши, які саме виробничі або кліматичні фактори враховує кожен із наведених коефіцієнтів.

Коефіцієнт	Що враховує даний коефіцієнт? (Детальний опис)
K_1	
K_2	
K_3	
K_4	
K_5	

Тема 4. Організація роботи виробничих дільниць, постів та зон

Завдання 4. Технологічне планування постів СТО (СРС: 2 год)

Створіть принципову схему-план невеликої СТО на 3 пости (наприклад: 1 пост діагностики, 1 пост ремонту ходової з підйомником, 1 пост шиномонтажу). На схемі зобразіть напрямок руху автомобілів, орієнтовне розташування обладнання та зону очікування для клієнтів з урахуванням вимог інклюзивності (широкі проходи для крісел колісних, пандуси).

Місце для малювання схеми-плану СТО...

Тема 5. Організація матеріально-технічного постачання

Завдання 5. ABC-аналіз управління запасами (СРС: 2 год)

Безперебійна робота автосервісу вимагає управління запасами. ABC-аналіз ділить усі запчастини на три групи: **A** (найбільш цінні, 80% вартості запасів, 20% кількості), **B** (проміжні), **C** (дрібні деталі, метизи, 5% вартості, 50% кількості).

Розподіліть наведені нижче товари складу СТО на групи A, B і C. Коротко обґрунтуйте свій вибір для кожної позиції.

Найменування товару	Група (A/B/C)	Обґрунтування вибору
Двигун у зборі (MAN)		
Пластикові хомути (стяжки)		
Моторне мастило (бочка 200л)		
Гальмівні колодки (комплект)		
Лампочки для фар (H7)		
Електронний блок управління (ЕБП)		

Питання для самоконтролю:

Яка група товарів потребує найсуворішого щоденного контролю залишків і чому?

Відповідь...

МОДУЛЬ 2. ПЛАНУВАННЯ ДІЯЛЬНОСТІ АТП

Тема 6. Основи планування. Система планів на АТП

Завдання 6. Взаємозв'язок технічних і фінансових планів (СРС: 2 год)

Опишіть, як падіння техніко-експлуатаційного показника «Коефіцієнт випуску автомобілів на лінію» (α_B) з 0.85 до 0.70 (через поломки) вплине на ключові сфери діяльності підприємства.

1. Вплив на виробничу програму з ТО і ремонту:
2. Вплив на фонд оплати праці водіїв (за відрядної системи):
3. Вплив на загальні доходи АТП:

Тема 7. Планування праці та заробітної плати

Завдання 7. Графіки змінності водіїв та режим праці (СРС: 2 год)

Згідно з європейськими нормами (ЄУТР) та українським Наказом № 340, існують жорсткі вимоги до часу керування комерційними транспортними засобами. Знайдіть актуальну інформацію та дайте відповіді:

1. Яка максимальна тривалість керування автомобілем протягом одного дня (зміни)?
2. Через який час безперервного керування водій зобов'язаний зробити перерву?
3. Якою має бути мінімальна тривалість цієї обов'язкової перерви?

Тема 8. Планування експлуатаційних витрат та собівартості

Завдання 8. Шляхи зниження собівартості (СРС: 2 год)

В умовах конкуренції АТП змушені шукати резерви зниження витрат, не погіршуючи якість послуг. Запропонуйте мінімум 3 організаційно-технічні заходи, які дозволять знизити змінні витрати (на ПММ, ремонти, шини).

1. (Приклад: Впровадження систем GPS-моніторингу та контролю палива для усунення зливів).
- 2.
- 3.
- 4.

Тема 9. Ціноутворення на автотранспортні послуги

Завдання 9. Аналіз ринку транспортних тарифів регіону (СРС: 2 год)

Використовуючи відкриті джерела (сайти логістичних компаній, OLX, Kabanchik), проаналізуйте актуальні тарифи на послуги вантажних перевезень у вашому місті/регіоні. Заповніть таблицю для двох різних типів автомобілів.

Тип автомобіля / Вантажопідйомність	Тариф по місту (грн / год)	Мінімальне замовлення (годин)	Тариф за місто (грн / км)
Варіант 1 (напр. Бус до 1.5 т)			
Варіант 2 (напр. Вантажівка 5 т)			

Тема 10. Планування фінансових результатів

Завдання 10. Точка беззбитковості та рентабельність (СРС: 4 год)

Точка беззбитковості (Break-even point) — це обсяг реалізації послуг, при якому підприємство покриває свої витрати, але ще не отримує прибутку.

Формули для розрахунку:

ТБ = $\text{Витрати}_{\text{постійні}} / (\text{Ціна} - \text{Витрати}_{\text{змінні на одиницю}})$

Прибуток = $(\text{Ціна} \times \text{Кількість}) - (\text{Витрати}_{\text{постійні}} + (\text{Витрати}_{\text{змінні}} \times \text{Кількість}))$

Рентабельність (%) = $(\text{Прибуток} / \text{Повні витрати}) \times 100\%$

Розрахункова задача:

Підприємець планує відкрити СТО. Постійні витрати на місяць (оренда, податки, базові оклади) становлять **35 000 грн**. Змінні витрати на одне обслуговування автомобіля (матеріали, відрядна ЗП) в середньому складають **400 грн**. Середня ціна одного обслуговування (середній чек) становить **1 100 грн**.

Завдання:

1. Розрахуйте точку беззбитковості (кількість авто, які треба обслужити за місяць, щоб вийти в "нуль").
2. Якщо СТО обслужить 80 автомобілів за місяць, яким буде загальний прибуток?
3. Визначте рентабельність підприємства за витратами для обсягу в 80 автомобілів.

Місце для розрахунків:

1. ТБ (кількість авто) =

2. Прибуток (при 80 авто) =

3. Рентабельність (%) =

МОДУЛЬ 3. ПІДПРИЄМНИЦТВО В АВТОТРАНСПОРТІ

Тема 11. Підприємництво. Організаційно-правові форми

Завдання 11. Порядок реєстрації ФОП через Дія (СРС: 3 год)

Сучасні сервіси дозволяють зареєструвати бізнес онлайн. Зайдіть на портал *diia.gov.ua* у розділ «Бізнес» → «Створення бізнесу». Опишіть покроковий алгоритм реєстрації Фізичної особи-підприємця. Який електронний інструмент обов'язково потрібен для авторизації та підписання заяви?

Алгоритм та інструменти авторизації...

Тема 12. Податкова система України для малого бізнесу

Завдання 12. Розрахунок податкового навантаження ФОП (СРС: 3 год)

Ви плануєте відкрити невелику СТО. Очікуваний дохід — **100 000 грн** на місяць. У вас не буде найманих працівників. Розрахуйте щомісячне податкове навантаження (Єдиний податок + ЄСВ) для двох варіантів систем оподаткування. Зробіть висновок, яка група вигідніша.

- **ФОП 2-га група:** ЄП = 20% від мінімальної ЗП. ЄСВ = 22% від мін. ЗП.
- **ФОП 3-тя група:** ЄП = 5% від загального доходу. ЄСВ = 22% від мін. ЗП.
- Для розрахунку використовуйте актуальний розмір мінімальної ЗП (напр., 8000 грн).

Варіант 1 (2-га група): ЄП = _____ грн; ЄСВ = _____ грн. Разом: _____ грн.

Варіант 2 (3-тя група): ЄП = _____ грн; ЄСВ = _____ грн. Разом: _____ грн.

Висновок:

Тема 13. Структура бізнес-плану. Інвестиції та гранти

Завдання 13. Грантові програми «єРобота» (СРС: 3 год)

Держава підтримує мікробізнес через програму мікрогрантів «Власна справа» та окремі гранти для ветеранів. Дослідіть ці програми на порталі Дія та дайте відповіді:

1. Яку максимальну суму гранту можна отримати за програмою «Власна справа»?
2. Яка головна умова держави щодо отримання цих коштів (зобов'язання підприємця)?
3. Чи дозволено витратити грантові кошти на закупівлю обладнання для СТО (підйомники, сканери)?

Тема 14. Управління ризиками та соціальна відповідальність

Завдання 14. Аналіз ризиків автотранспортного стартапу (СРС: 3 год)

Будь-який бізнес стикається з ризиками. Опишіть три ключові ризики, з якими може стикнутися новостворене транспортне підприємство або СТО, та запропонуйте дієві методи їх мінімізації.

Вид ризику	Метод мінімізації / запобігання
1. Технічний (поломка єдиного евакуатора або компресора)	
2. Комерційний (відсутність клієнтів у перші місяці)	
3. Кадровий (звільнення висококваліфікованого майстра)	

ОСНОВНИЙ ІНДИВІДУАЛЬНИЙ ПРОЄКТ (БІЗНЕС-ПЛАН)

Головним індивідуальним завданням курсу, яке виконується протягом семестру та оцінюється до **30 балів**, є розробка бізнес-плану для створення власного підприємства у сфері автомобільного транспорту. Проєкт оформлюється як окремий документ (презентація + текстовий розрахунок) та захищається перед викладачем.

Можливі напрямки бізнесу (на вибір):

- Вантажні перевезення (1-2 автомобілі).
- Спеціалізована СТО (детейлінг, ремонт АКПП, ремонт електромобілів).
- Послуги шиномонтажу та балансування.
- Мобільний автосервіс або служба евакуації.

Обов'язкова структура бізнес-плану:

1. Резюме проєкту (Executive Summary)

Короткий опис ідеї. Назва компанії, організаційно-правова форма (наприклад, ФОП 2-ї групи). Суть послуги, яку ви будете надавати. Цільова аудиторія (B2B чи B2C).

2. Маркетинговий план

Аналіз конкурентів у вашому регіоні. Чому клієнти оберуть вас? (УТП - унікальна торгова пропозиція: ціна, швидкість, вузька спеціалізація). Стратегія залучення перших клієнтів (реклама в соцмережах, партнерство).

3. Виробничий та організаційний план

Перелік необхідного обладнання для старту (мінімум 5 позицій із вказанням орієнтовних ринкових цін). Вимоги до приміщення. Потреба в персоналі (скільки людей, які посади). Опис створення інклюзивного робочого середовища (доступність для ветеранів).

Приклад таблиці обладнання:

Назва обладнання	К-сть	Ціна за од. (грн)	Сума (грн)
Підйомник двостійковий 4т	1	65 000	65 000

4. Фінансовий план (найважливіший розділ)

Необхідно скласти кошторис стартових інвестицій (обладнання + ремонт + реклама). Далі розраховується щомісячний бюджет:

- **Постійні витрати:** Оренда, єдиний податок, ЄСВ, базові оклади працівників.
- **Змінні витрати:** Матеріали на 1 послугу (або паливо на 1 км), відрядна частина зарплати, комунальні послуги.
- **План доходів:** Встановлення комерційного тарифу на послугу. Розрахунок точки беззбитковості (CVP-аналіз). Прогнозований чистий прибуток за місяць.

5. Оцінка ризиків

Ідентифікація 2-3 головних ризиків (наприклад, подорожчання запчастин, відсутність світла, поява потужного конкурента) та план дій на випадок їх настання.

Матриця оцінювання індивідуального проєкту (макс. 30 балів)

Критерій	Опис вимог	Бали
Реалістичність ідеї та маркетинг	Обрана адекватна ніша, визначено цільову аудиторію та конкурентну перевагу. Чітко обрано групу ФОП.	0 - 5
Виробничий план	Логічно підібрано обладнання, враховано площі, складено штатний розклад.	0 - 5
Фінансові розрахунки	Точний розрахунок інвестицій, податків, постійних та змінних витрат. Правильно визначена точка беззбитковості.	0 - 15
Ризики та інклюзія	Наявність заходів з інклюзивності простору та дієвий план подолання підприємницьких ризиків.	0 - 5

Корисні ресурси для підготовки проєкту:

- Портал Дія.Бізнес (business.diaa.gov.ua) — для вивчення грантів та податків.
- Сайти постачальників обладнання для СТО — для збору реальних цін.
- Електронний конспект лекцій на платформі дистанційного навчання.